

Програма запобігання та протидії домашньому насильству на 2024-2028 роки

I. Паспорт Програми

1	Ініціатор розроблення Програми	Виконавчий комітет Золотоніської міської ради
2	Законодавча база Програми	Закони України “Про запобігання та протидію домашньому насильству”, “Про попередження насильства в сім’ї”, Постанова Кабінету Міністрів № 658 від 22.08.2018 р. “Про затвердження Порядку взаємодії суб’єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі” Типова Програма для кривдників, затверджена Наказом Міністерства соціальної політики України № 1434 від 01.10.2018 р., із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики № 588 від 13.10.2021р.
3	Розробник Програми	Служба у справах дітей, сім’ї, молоді та спорту виконавчого комітету Золотоніської міської ради
4	Відповідальні виконавці Програми (учасники Програми)	Служба у справах дітей, сім’ї, молоді та спорту виконавчого комітету Золотоніської міської ради Золотоніський центр надання соціальних послуг
5	Терміни реалізації Програми	2024 -2028 роки
6	Кошти бюджету Золотоніської громади	-

II. Мета програми

Удосконалення роботи щодо попередження домашнього насильства, корекція агресивної поведінки кривдників, формування соціально прийнятних норм, гуманістичних цінностей і ненасильницької поведінки.

III. Обґрунтування шляхів і засобів розв’язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання програми.

У сфері запобігання домашньому насильству розв’язання проблеми передбачає:

забезпечення ефективної міжвідомчої взаємодії усіх суб’єктів, які реалізують заходи щодо запобігання та протидії домашньому насильству;

підвищення рівня обізнаності населення про проблему домашнього насильства шляхом проведення широкомасштабної інформаційно-просвітницької та роз'яснювальної роботи із залученням громадського сектору;

попередження домашнього насильства;

створення дієвої системи надання допомоги потерпілим від домашнього насильства;

корекція агресивної поведінки кривдника

Суб'єкти, що проводять заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, можуть залучати до виконання цієї програми підприємства, установи, організації, громадські об'єднання, фізичних осіб - підприємців, а також фізичних осіб, які надають соціальні послуги (за їх згодою), відповідно до законодавства.

Програма щодо корекції агресивної поведінки кривдника реалізується фахівцем /психологом Золотоніського центру надання соціальних послуг, який пройшов відповідне навчання "Впровадження програми для кривдників, які вчиняють домашнє насильство", що засвідчене відповідним сертифікатом. Забезпечення підготовки фахівців, до компетенції яких належить питання запобігання та протидії домашньому насильству, у тому числі фахівців, які реалізують Програму, належить до повноважень обласних державних адміністрацій відповідно до частини першої статті 8 Закону України "Про запобігання та протидію домашньому насильству".

Кривдника може бути направлено на проходження цієї програми на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством за рішенням суду.

Також кривдник може брати участь у цій програмі за власною ініціативою.

Заходи з організації та забезпечення проходження цієї програми кривдниками проводяться на підставі інформації, отриманої відповідно до законодавства від уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про ухвалення рішення суду про направлення кривдника на проходження програми для кривдників здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України "Про запобігання та протидію домашньому насильству"

У разі неприбуття кривдника для проходження цієї програми або ухилення від її проходження без поважних причин суб'єкти, відповідальні за її виконання, повідомляють про це письмово протягом трьох робочих днів уповноважений підрозділ органу Національної поліції для вжиття відповідних заходів.

У цій програмі може взяти участь особа, яка належить до групи ризику щодо вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі.

Фінансування Програми передбачається здійснювати за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Програма діє протягом 2024-2028 років.

IV. Напрями діяльності, перелік завдань і заходів Програми та результативні показники.

Завданнями цієї програми є:

- запобігання домашньому насильству;
- підвищення рівня обізнаності населення територіальної громади у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, забезпечити руйнацію негативних стереотипів та формування нетерпимого ставлення до фактів домашнього насильства;
- забезпечення ефективної взаємодії усіх суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- створення дієвих механізмів допомоги та захисту осіб, які постраждали від домашнього насильства;
- посилення відповідальності осіб, які вчиняють домашнє насильство, набуття ними навиків безконфліктного спілкування та відповідальності за свої вчинки і життя членів сім'ї;
- надання консультацій з питань запобігання та протидії домашньому насильству;
- формування у кривдника відповідального ставлення до власної поведінки та її наслідків для себе та членів сім'ї;
- формування усвідомлення кривдником того, що домашнє насильство - це порушення прав людини, яке карається відповідно до чинного законодавства;
- сприяння зміні насильницької поведінки кривдника;
- формування у кривдника нової, неагресивної моделі поведінки у приватних стосунках;
- сприяння засвоєнню кривдниками моделі сімейного життя на засадах гендерної рівності, взаєморозуміння, взаємоповаги і дотримання прав усіх членів родини;
- сприяння оволодінню кривдниками навичок безконфліктного спілкування, ефективної комунікації.

Програма для кривдників

Програма по роботі з кривдником розроблена на засадах когнітивної психології. Такий підхід широко застосовується в роботі з цільовою групою, він дає змогу не тільки корегувати поведінку особи, яка вчинила домашнє насильство, а й формувати в неї гуманістичні цінності.

Когнітивні методики спрямовані на досягнення довгострокових і тривалих позитивних результатів через зміну переконань особи, мотивів поведінки, розв'язання її психосоціальних проблем.

Робота із кривдником спрямовується на зміну дезадаптивних переконань особи, корекцію когнітивних помилок, зміну дисфункціональної поведінки завдяки усвідомленню особою впливу думок на емоції та поведінку людини, через розвиток здатності людини виявляти та усвідомлювати свої негативні автоматичні думки, керувати ними, розуміти їх наслідки, виявляти свої когнітивні помилки та долати їх.

Цією програмою передбачається комплексний підхід до проведення корекційної роботи з особами, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення.

Характеристика цієї програми:

цільова група - кривдники;

кількість діагностичних занять - 6 сесій;

кількість групових занять - 18 сесій;
кількість індивідуальних занять - 14 сесій.

Форми роботи та тривалість програми

1. Діагностування - тривалість - 6 сесій, 1 сесія - 1 година.
До проведення діагностики залучаються лікарі-психіатри (за згодою).
2. Індивідуальна робота - тривалість - 14 год 30 хв, 1 сесія - 1 год.
До індивідуальної роботи входить мотиваційна бесіда - 1 сесія тривалістю 1 год 30 хв.
3. Групова робота - загальна тривалість - 30 год. Заняття складається з 1-2 сесій, тривалість 1 сесії - 1 год 20 хв, із перервою між сесіями - 10 хв. За відсутності можливості проводити довготривалі заняття, кожна сесія може проводитися під час окремої зустрічі;
4. Періодичність сесій - не рідше ніж один раз на тиждень.
За відсутності можливості проводити довготривалі заняття, кожна сесія може проводитися під час окремої зустрічі.

Реалізує Програму фахівець/психолога, який пройшов спеціальну підготовку та отримав сертифікат «Впровадження програми для кривдників, які вчиняють домашнє насильство».

Фахівець/психолог, який реалізує цю програму, повинен керуватися такими принципами:

конфіденційності та захисту персональних даних відповідно до вимог закону України «Про захист персональних даних». Цей принцип полягає в гарантуванні збереження особистої інформації та нерозголошення конфіденційної інформації без згоди особи;

дотримання прав та свобод людини, що полягає у наданні допомоги кривднику;

недопущення дискримінації, що полягає в тому, що кривдник має право на отримання послуг незалежно від статі, віку, віросповідання, національної приналежності, соціального статусу тощо;

компетентності та професіоналізму, що полягає в застосуванні спеціальних знань з питань запобігання домашньому насильству;

комплексності, що полягає у поєднанні різних форм і методів роботи з урахуванням віку, статі, індивідуальних особливостей кривдника та вчинених форм домашнього насильства або насильства за ознакою статі.

Проходження програми

1. Проходження цієї програми розпочинається діагностуванням особи, яка вчинила домашнє насильство або належить до групи ризику щодо його вчинення, у тому числі діагностуванням причин агресивної та насильницької поведінки кривдника.

2. В основу цієї програми покладено принцип комплексності, що полягає в поєднанні діагностичного, мотиваційного та корекційного блоків (останній передбачає індивідуальну та групову форми роботи):

1) діагностичний блок містить алгоритм проведення діагностики причин насильницьких проявів, агресивної поведінки;

2) мотиваційне консультування спрямоване на визначення рівня мотивації для участі у груповій роботі в межах цієї програми, формування або підвищення мотивації для зміни насильницької, агресивної поведінки;

3) у блоці «Індивідуальна корекційна робота» представлено індивідуальні корекційні заняття за відповідними темами.

Зазначені теми реалізуються на 14 індивідуальних заняттях (сесіях) тривалістю одна година. Рекомендовано проводити щотижня одне заняття.

4) блок «Групова корекційна робота» складається із групових корекційних занять за відповідними темами тривалістю від 3 до 6 годин.

3. Ця програма передбачає застосування широкого спектра різних форм, методів і технік активного навчання дорослих осіб з метою якісного засвоєння інформації та відпрацювання необхідних навичок, використання на практиці отриманих знань і вмінь.

4. Темі цієї програми (як індивідуальних, так і групових занять) висвітлюють питання, спрямовані на розвиток особистості, мотивацію до активної участі в процесі планування подальшого життя, оволодіння навичками безконфліктного спілкування, ефективної комунікації тощо.

5. Ця програма не є єдиним розв'язання проблеми насильства і має застосовуватися в контексті ведення випадку особи, яка вчинила насильство або належить до групи ризику щодо його вчинення. Корекційна робота буде ефективною, коли учасник цієї програми одночасно отримуватиме необхідні для нього соціальні послуги, що допоможуть у подоланні складних життєвих обставин або інших факторів, які підвищують ризик вчинення цією особою насильницьких дій.

6. Проходження Програми для мешканців Золотоніської громади надається безоплатно.

Тематичний план цієї програми

1. Розподіл часу за модулями і темами здійснюється відповідно до додатку 1 до цієї програми.

2. Схема роботи із кривдниками визначається індивідуально з урахуванням потреб особи та особливостей, визначених за результатами діагностики.

3. Відповідний алгоритм роботи з особою наведено у додатку 2 до цієї програми.

4. Після проходження особою діагностики та мотиваційного консультування з метою визначення рівня вмотивованості до участі у групі може застосовуватись індивідуальна корекційна робота або групові заняття. У деяких випадках ці дві форми роботи можуть впроваджуватись одночасно: особа може відвідувати групові заняття та за її бажанням індивідуально працювати з фахівцем. Із метою підвищення готовності особи та її вмотивованості щодо участі у групі групова робота може застосовуватись після проходження особою індивідуальних занять. Після кожного заняття необхідно передбачити домашнє завдання для закріплення отриманих знань і навичок, забезпечення постійного відстеження змін у поведінці.

5. Під час прийняття рішення щодо форми участі особи у цій програмі враховуються її готовність до участі в роботі групи й ті завдання, які ставляться у роботі з нею.

6. Успіх реалізації цієї програми залежить від компетентності фахівців, які працюють з особою, рівня їхньої підготовки, врахування ними потреб особи, застосування в роботі інтерактивних методів і творчих підходів.

7. Знання та навички, яких має набути особа за результатами проходження цієї програми:

1) знання:

понять «домашнє насильство» та «насильство за ознакою статі»;

можливих наслідків домашнього насильства та насильства за ознакою статі;

відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі;

проявів поведінки, які належать до домашнього насильства та насильства за ознакою статі, агресії, жорстокого поводження;

факторів впливу на розвиток агресивної поведінки;

причин виникнення конфліктів, методів аналізу конфліктних ситуацій, шляхів їх розв'язання та визначення власної ролі у їх вирішенні;

форм запобігання конфліктним ситуаціям;

впливу гендерних стереотипів щодо соціальних ролей жінки і чоловіка на стосунки в родині;

2) навички:

визначати незадоволені власні потреби, які викликають агресію та прояви гніву, та шляхи задоволення потреб ненасильницькими засобами;

розпізнавати спускові механізми вияву агресії та усвідомлювати власні почуття й почуття інших людей у ситуації конфлікту;

контролювати прояви гніву та агресії щодо інших людей;

аналізувати власні дії в ситуації домашнього насильства, насильства за ознакою статі та визначати свої власні можливості на шляху до життя без насильства;

розуміти свої власні кордони та кордони інших людей (фізичні та психологічні межі, які визначають діапазон і силу власних дій, а також сприйнятливість до дій навколишнього середовища);

будувати безконфліктне спілкування, ефективну комунікацію із членами сім'ї та оточенням на основі взаєморозуміння і взаємоповаги;

визначати перспективні цілі та формувати життєві плани, реалізовувати власні плани соціально прийнятним шляхом.

V. Очікувані результати виконання програми

Виконання Програми дасть змогу знизити рівень домашнього насильства, насильства за ознакою статі та забезпечити захист прав постраждалих осіб через удосконалення системи запобігання та протидії такому насильству, удосконалення відповідної нормативно-правової бази, запровадження дієвого механізму взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

За результатами Програми буде забезпечено:

- зростання довіри громадян до суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, подолання психологічних та інших бар'єрів у прийнятті та реалізації рішень щодо звернення до цих суб'єктів з приводу такого насильства;

- доступність і якість надання необхідних соціальних послуг особам, постраждалим від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, у тому числі дітям, людям похилого віку, особам з інвалідністю, громадянам, що

належать до інших вразливих груп, у загальних і спеціалізованих службах підтримки постраждалих осіб, визначених Законом України “Про запобігання та протидію домашньому насильству”;

- спеціальну підготовку фахівців з числа суб’єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, що забезпечуватиме підвищення якості надання відповідної допомоги;

- підвищення рівня обізнаності населення з питань запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, подолання негативних стереотипів і формування нетерпимого ставлення до ненасильницької моделі поведінки, посилення ролі чоловіків у протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

Секретар ради

Наталія СЬОМАК

**Перелік завдань та заходів
Програми запобігання та протидії домашньому насильству
на 2024-2028 роки**

Завдання	Найменування заходу	Відповідальні виконавці (учасники програми)
1.1. Створення ефективної системи запобігання та протидії домашньому насильству, надання допомоги сім'ям, які опинились у складних життєвих обставинах	Налагодження ефективної взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії домашньому насильству, щодо виявлення сімей, насамперед сімей з дітьми, в яких вчиняється насильство, з метою своєчасного та належного реагування. Підтримка та проведення заходів у рамках Всеукраїнської акції "16 днів проти насильства" та інших інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на формування нетерпимого ставлення у суспільстві до всіх проявів насильства та мотивування потерпілих звертатися за допомогою. Забезпечення розгляду питань з протидії домашньому насильству на засіданнях координаційної ради з гендерних питань, проблем сім'ї, запобігання та протидія домашньому насильству, насильству за ознакою статі, торгівлі людьми.	Служба у справах дітей, сім'ї, молоді та спорту виконавчого комітету Золотоніської міської ради Золотоніський центр надання соціальних послуг
1.2.Корекція агресивної поведінки кривдників, формування норм ненасильницької поведінки.	Забезпечення проведення занять в рамках роботи з кривдниками	Золотоніський центр надання соціальних послуг

Секретар ради

Наталія СЬОМАК

РОЗПОДІЛ ЧАСУ
за модулями і темами

№ з/п	Назва модулів, тема, сесія	Кількість годин	
		індивідуальна робота	групова робота
Блок 1	Зміст і методи діагностики психоемоційного стану осіб, які вчинили насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	6 год	
Частина 1	Діагностичні методики, що застосовуються до початку корекційної роботи	2 год	
	Проведення психодіагностики. Карта первинного психологічного обстеження особи, яка вчинила домашнє насильство або належить до групи ризику щодо його вчинення. Методика діагностики схильності особи до конфліктної поведінки		
Частина 2	Діагностичні методики, що застосовуються в процесі індивідуальної корекційної роботи	2 год	
	Проведення психодіагностики. Методики визначення наявності травм розвитку особи, що вчинила домашнє насильство		
Частина 3	Проективні методики	2 год	
Блок 2	Технологія проведення мотиваційної бесіди з особами, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	1 год 30 хв	
	Перший етап мотиваційної бесіди	1 год	
	Другий етап мотиваційної бесіди	30 хв	
Блок 3	Програма та зміст індивідуальної корекційної роботи з особами, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	13 год	
Тема 1	Прояви агресивності та особиста відповідальність за власні слова й вчинки (одне заняття).	1 год	
Тема 2	Емоційна рівновага (одне заняття).	1 год	
Тема 3	Усвідомлення почуттів (одне заняття).	1 год	
Тема 4	Керування почуттям гніву та самоагресією (два заняття).	2 год	

Тема 5	Формування навичок самоконтролю і саморегуляції (одне заняття).	1 год	
Тема 6	Усвідомлення власних особистісних меж для конструктивного спілкування (два заняття).	2 год	
Тема 7	Подолання страхів (два заняття).	2 год	
Тема 8	Усвідомлення власних потреб і пошук способів їх задоволення (одне заняття).	1 год	
Тема 9	Конструктивне розв'язання конфліктів (одне заняття).	1 год	
Тема 10	Партнерська взаємодія (одне заняття).	1 год	
Блок 4	Програма та зміст групової корекційної роботи з особами, які вчинили насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення		30 год
Тема 1	Вступ до програми для кривдників. Знайомство. Напрацювання правил роботи групи (одне заняття)		3 год
Тема 2	Установлення індивідуальних цілей та побудова перспективних планів щодо подолання агресивності (одне заняття)		3 год
Тема 3	Спускові механізми агресивної поведінки: які вони, як їх розпізнати та зупинити (одне заняття)		3 год
Тема 4	Сутність насильства та насильства в сім'ї. Види насильства та дії, які слід вважати насильством. Цикл насильства. Наслідки насильства (одне заняття)		3 год
Тема 5	Відпрацювання навичок контролю гніву та агресії (два заняття)		6 год
Тема 6	Ефективна комунікація (у тому числі - з жінками) як дієвий спосіб вирішення конфліктної ситуації (два заняття)		6 год
Тема 7	Формування цілей і перспективних життєвих планів (одне заняття)		3 год
Тема 8	Підведення підсумків участі у програмі для кривдників(одне заняття)		3 год
Підсумок		20 год 30 хв	30 год

СХЕМИ РОБОТИ
з особою (кривдником) в межах Програми запобігання та протидії
домашньому насильству на 2024-2028 роки

